

31 MEI – 22 JUNI 2008
WWW.HOLLANDFESTIVAL.NL
JAARVERSLAG 2008

HOLLAND FESTIVAL

CIELO E TERRA

Stichting Holland Festival
Piet Heinkade 5
1019 BR Amsterdam
020 788 21 00
info@hollandfestival.nl
www.hollandfestival.nl

Inhoudsopgave jaarverslag 2008

1	JAARREKENING	5
1.1	Balans 31 december 2008	5
1.2	Exploitatierkening 2008	6
1.3	Toelichting op de balans	7
1.4	Toelichting op de exploitatierkening 2008	11
1.5	Specificatie D.2.1 productie- en voorstellingskosten	15
1.6	Toelichting verschillen tussen begroting en uitkomst	16
1.7	Kasstroomoverzicht	17
1.8	Prestatieoverzicht per productie	18
1.9	Prestatieoverzicht per programmaonderdeel	21
	Accountantsverklaring	
2	BESTUURSVERSLAG	25
3	ACTIVITEITENVERSLAG	29
3.1	Terugblik	29
3.2	Prestatieoverzicht	30
3.3	Radio en Televisie	30
3.4	Samenwerking	32
3.5	Communicatie & Marketing	32
3.6	Externe betrekkingen/samenwerking met de private sector	34
3.7	Financiën	35
3.8	Organisatie	36

I. Jaarrekening

1.1 Balans per 31 december 2008

ACTIVA	31 december 2008	31 december 2007
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	40.931	79.780
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden	8.629	16.621
Vorderingen	406.165	518.370
Liquide middelen	373.429	29.076
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	788.223	564.067
TOTAAL ACTIVA	829.154	643.847
PASSIVA		
	31 december 2008	31 december 2007
EIGEN VERMOGEN		
Stichtingskapitaal	45	45
Reserve	606.871	14.351
Totaal eigen vermogen	606.916	14.396
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Crediteuren	63.120	430.258
Belastingen / Premies	32.706	48.641
Overige schulden en overlopende passiva	126.412	150.552
TOTAAL KORTLOPENDE SCHULDEN	222.238	629.451
TOTAAL PASSIVA	829.154	643.847

1.2 Exploitatierkening 2008

	Exploitatie 2008	Begroting 2008	Norm-begroting kunstenplan 2005-2008	Exploitatie 2007
BATEN				
DIRECTE OPBRENGSTEN				
A.1 Publieksinkomsten	574.507	655.000	713.500	1.072.799
A.1 Overige inkomsten	465.951	370.000	555.000	350.455
INDIRECTE OPBRENGSTEN				
A.2 Diverse inkomsten	—	—	—	80.836
A TOTAAL OPBRENGSTEN	1.040.458	1.025.000	1.268.500	1.504.090
BIJDRAGEN				
B.1 Subsidie OCW Cultuurnota	2.886.784	2.790.000	2.920.000	2.812.269
B.1 Subsidie gemeente Cultuurnota	753.870	732.000	1.080.000	722.920
B.2 Overige subsidies	—	—	—	650.000
B.3 Overige bijdragen	495.000	390.000	400.000	345.000
B TOTAAL BIJDRAGEN	4.135.654	3.912.000	4.400.000	4.530.189
TOTAAL BATEN	5.176.112	4.937.000	5.668.500	6.034.279
LASTEN				
C.1 Beheerslasten personeel	460.549	450.000	367.549	432.811
C.2 Beheerslasten materieel	408.570	343.153	334.250	374.492
C Totaal beheerslasten	869.119	793.153	701.799	807.303
D.1 Activiteitenlasten personeel	516.952	500.000	409.672	454.808
D.2 Activiteitenlasten materieel	3.207.688	3.426.847	4.513.500	4.511.382
D TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	3.724.640	3.926.847	4.923.172	4.966.190
TOTAAL LASTEN	4.593.759	4.720.000	5.624.971	5.773.493
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING	582.353	217.000	43.529	260.786
SALDO RENTEBATEN/-LASTEN	10.167	—	—	4.136
SALDO BUITENGEWONE BATEN/LASTEN	—	—	—	—
EXPLOITATIERESULTAAT	592.520	217.000	43.529	264.922

1.3 Toelichting op de balans

ALGEMEEN

Voor zover niet anders is vermeld, zijn de activa en passiva overeenkomstig richtlijn 640 opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten met betrekking tot manifestaties worden toegerekend aan het festivaljaar waarin deze activiteiten plaatsvinden.

ACTIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde c.q. kostprijs verminderd met de lineaire afschrijving op basis van de geschatte levensduur.

	Automatisering	Inventaris	Verhuizing	Totaal
<u>Stand aanvang boekjaar</u>				
Aanschafwaarde	57.681	146.542	7.644	211.867
Cumulatieve afschrijvingen	39.121-	89.145-	3.820-	132.087-
Boekwaarde	<u>18.559</u>	<u>57.397</u>	<u>3.824</u>	<u>79.780</u>
<u>Mutaties boekjaar</u>				
Investerings	25.959	-	-	25.959
Desinvesterings	-	450-	-	450-
Afschrijvingen	24.269-	39.266-	1.273-	64.808-
Afschrijving op desinvesterings	-	450	-	450
Netto mutaties boekjaar	<u>1.690</u>	<u>39.266-</u>	<u>1.273-</u>	<u>38.849-</u>
<u>Stand einde boekjaar</u>				
Aanschafwaarde	83.640	146.992	7.644	238.276
Cumulatieve afschrijvingen	63.390-	128.861-	5.093-	197.345-
Boekwaarde	<u>20.249</u>	<u>18.131</u>	<u>2.551</u>	<u>40.931</u>

VLOTTENDE ACTIVA

31 december 2008 31 december 2007

Voorraden

Promotie materiaal / Drukwerk

8.629

16.621

Totaal Voorraden

8.629

16.621

1.3 Toelichting op de balans

VORDERINGEN

	31 december 2008	31 december 2007
Debiteuren	44.525	143.448
Belastingen (Omzetbelasting)	20.295	24.763
Overige vorderingen	5.159	8.518
Overlopende activa	2.047	3.888
Vooruitbetaalde kosten festival volgend boekjaar	155.446	75.357
Vorderingen op subsidiënten/ fondsen	178.693	262.396
Totaal Vorderingen	<u>406.165</u>	<u>518.370</u>

LIQUIDE MIDDELEN

Kas	2.801	951
Postbank	–	1.799
ING Dollar rekening	–	332
ING Rekening Courant	111.190	12.268
ING Spaarrekening	59.438	13.427
ING Depositorrekening	200.000	–
Kruisposten	–	300
Totaal Liquide Middelen	<u>373.429</u>	<u>29.076</u>

Stichting Holland Festival kan vrij over haar liquide middelen beschikken.

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

	31 december 2008	31 december 2007
Stichtingskapitaal	<u>45</u>	<u>45</u>

RESERVE

ALGEMENE RESERVE

Het bestuur heeft besloten om ten laste van de algemene reserve een doelreserve te vormen. Deze continuïteitsreserve, waarvoor € 100.000 ten laste van de algemene reserve is toegevoegd, betreft een reserve welke wordt gevormd om gebeurtenissen die de continuïteit van het Holland Festival in gevaar zouden kunnen brengen te ondervangen.

Tevens heeft het bestuur besloten om het Coproductiefonds Holland Festival ten laste van zijn algemene reserve aan te vullen met een bedrag van € 66.920. Hierdoor wordt dat coproductiefonds aangevuld tot de beoogde € 300.000, gelijkelijk te verdelen over de jaren 2010-2011-2012.

	31 december 2008	31 december 2007
Algemene reserve aanvang cultuurnotaperiode	127.595	127.595
Aandeel in resultaat HF 2005	1.299-	1.299-
Aandeel in resultaat HF 2006	155.959-	155.959-
Aandeel in resultaat HF 2007	141.442	141.442
Aandeel in resultaat HF 2008	262.012	-
Onttrekking ten behoeve van:		
- Continuïteitsreserve	100.000-	-
- Coproductiefonds Holland Festival	66.920-	
	<u>79.276</u>	<u>15.816-</u>
TOTAAL MUTATIES CULTUURNOTA 2005-2008		
TOTAAL ALGEMENE RESERVE	<u>206.871</u>	<u>111.779</u>

CONTINUÏTEITSRESERVE

31 december 2008 31 december 2007

Toevoeging ten laste van algemene reserve	<u>100.000</u>	-
TOTAAL CONTINUÏTEITSRESERVE	<u>100.000</u>	<u>-</u>

COPRODUCTIEFONDS HOLLAND FESTIVAL

Overeenkomstig de brief met kenmerk DK/AZ/2007/3548 van het Ministerie van OCW wordt het saldo bestemmingsfonds OCW 2005-2008 aangewend ten behoeve van activiteiten die voortvloeien uit het doel waarvoor de subsidie van het Ministerie van OCW is verstrekt. Het bestuur van het Holland Festival is voornemens om in dat kader het saldo bestemmingsfonds OCW van € 233.080 deel te laten uitmaken van het Coproductiefonds Holland Festival voor toekomstige coproducties en aan te vullen uit zijn algemene reserve tot in totaal € 300.000

BESTEMMINGSFONDS OCW

31 december 2008 31 december 2007

Aandeel in resultaat van OCW subsidie 2005	1.966-	1.966-
Aandeel in resultaat van OCW subsidie 2006	218.943-	218.943-
Aandeel in resultaat van OCW subsidie 2007	123.481	123.481
Aandeel in resultaat van OCW subsidie 2008	330.508	-
	<u>233.080</u>	<u>97.428-</u>
YOTAAL BESTEMMINGSFONDS OCW		
Aanvulling ten laste van de algemene reserve	66.920	
Totaal Coproductiefonds Holland Festival	<u>300.000</u>	
TOTAAL RESERVE	<u>606.871</u>	<u>14.351</u>
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	<u>606.916</u>	<u>14.396</u>

RESULTAATBESTEMMING

Het bestuur heeft besloten, overeenkomstig de richtlijnen van het Ministerie van OCW, het exploitatiesaldo van het boekjaar 2008 als volgt te verdelen.

	31 december 2008	31 december 2007
Subsidie OCW	2.886.784	55,8%
Subsidie gemeente Amsterdam	753.870	14,6%
Overige opbrengsten	1.535.458	29,7%
	<u>5.176.112</u>	<u>100,0%</u>
Exploitatiesaldo 2008	592.520	
Toevoegen aan algemene reserve	262.012	44,2%
Toevoegen aan bestemmingsfonds OCW	330.508	55,8%

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31 december 2008	31 december 2007
CREDITEUREN	<u>63.120</u>	<u>430.258</u>
BELASTINGEN EN PREMIES		
Loonbelasting en premies svw	25.233	22.344
Pensioen	7.473	26.296
Totaal belastingen en premies	<u>32.706</u>	<u>48.641</u>

OVERLOPENDE PASSIVA

	31 december 2008	31 december 2007
Nog op te nemen vakantiedagen	16.829	16.565
Nog te betalen vakantiegeld	22.919	22.350
Nog te betalen kosten	86.664	111.637
Totaal overlopende passiva	<u>126.412</u>	<u>150.552</u>

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Toezegging subsidie Kunstenplanperiode 2005 - 2008

Ministerie van OCW: 21 september 2004, kenmerk DK/T/2004/34177 € 10.828.739

Gemeente Amsterdam: 27 december 2004, kenmerk 03/7053 - 04/15128 € 2.778.720

Huurverplichting huisvesting

Muziekgebouw aan 't IJ ingaande 1 februari 2005 voor 5 jaren.

Er is nog geen huurcontract afgesloten, het gebouw is nog niet overgedragen aan beheersstichting.

Huurafspraken schriftelijk vastgelegd in brief d.d. 30 januari 2006 aan bestuur beheersstichting.

De verplichting bedraagt € 59.112 op basis van het prijspeil 2008.

1.4 Toelichting op de exploitatierekening 2008

	Exploitatie 2008	Begroting 2008	Norm-begroting kunstenplan 2005-2008	Exploitatie 2007
BATEN				
A.1 Directe Opbrengsten				
A.1.1 Publieksinkomsten				
Netto recettes	462.355	480.000	702.500	866.148
Omzet bedrijfsactiviteit	102.500	135.000	–	169.000
Omzet horeca	–	10.000	–	14.052
Omzet programma's/merchandise	9.652	30.000	11.000	23.599
Totaal publieksinkomsten	<u>574.507</u>	<u>655.000</u>	<u>713.500</u>	<u>1.072.799</u>
A.1.2 Overige inkomsten				
Hoofd sponsor	–	–	275.000	–
Sponsoring	300.000	205.000	175.000	170.000
HF vriendenkring	91.500	150.000	50.000	163.315
Coproductiebijdragen en rechten	39.000	–	–	–
Publiciteitsinkomsten (adv)	35.451	15.000	55.000	17.140
Totaal overige inkomsten	<u>465.951</u>	<u>370.000</u>	<u>555.000</u>	<u>350.455</u>
A.2 Indirecte Opbrengsten				
A.2.1 Diversen	–	–	–	80.836
A. Totaal opbrengsten	<u>1.040.458</u>	<u>1.025.000</u>	<u>1.268.500</u>	<u>1.504.090</u>
B. Bijdragen				
B.1 Subsidies				
B.1.1 Subsidie OCW Cultuurnota	2.886.784	2.790.000	2.920.000	2.812.269
B.1.2 Subsidie Amsterdam Cultuurnota	753.870	732.000	1.080.000	722.920
B.2. Incidentele subsidies				
B.2.1 Ministerie van Buitenlandse Zaken	–	–	–	400.000
B.2.2 Gemeente Amsterdam	–	–	–	250.000
Totaal subsidies	<u>3.640.654</u>	<u>3.522.000</u>	<u>4.000.000</u>	<u>4.185.189</u>

Het Ministerie van Buitenlandse zaken heeft in 2007 een bijdrage uit het HG1S-Cultuurprogramma toegekend ten bedrage van € 400.000. De toekenning is verstrekt per beschikking op 2 maart 2007 met kenmerk DCO/IC-h0086/07.

De gemeente Amsterdam, Dienst Maatschappelijke ontwikkeling, heeft in 2007 een bijdrage van € 125.000 toegekend in het kader van het themajaar "music and dance". Het daartoe genomen besluit met nummer BD 2007-000826 is geadmistreerd onder dossiernummer 07/00769.

De gemeente Amsterdam, Bureau Topstad, heeft in 2007 een bijdrage van € 125.000 toegekend voor "Holland Festival 60 jaar" in het kader van het Topstad-programma uit het zogenaamde Evenementenfonds. Het besluit is geadmistreerd onder nummer ATE 020.

	Exploitatie 2008	Begroting 2008	Norm-begroting kunstenplan 2005-2008	Exploitatie 2007
B.3 Fondsen				
B.3.1 NFPK+	35.000	50.000	100.000	–
SNS REAAL Fonds heeft in 2008 in een brief met nummer 20086341 zijn besluit kenbaar gemaakt om voor in totaal € 900.000 hoofdbegunstiger te worden van het Holland Festival. Voor de jaren 2008, 2009 en 2010 zijn daarin bedragen aan het Holland Festival toegezegd van respectievelijk € 250.000, € 300.000 en € 350.000.				
B.3.2 Hoofdbegunstiger				
SNS REAAL Fonds	250.000	–	–	–
B.3.2 Overige fondsen				
Fondsen	–	340.000	300.000	–
Van den Ende Foundation	–	–	–	20.000
Turing Foundation	50.000	–	–	20.000
SNS Reaal	–	–	–	50.000
St. Doen	35.000	–	–	75.000
St. Dioraphte	75.000	–	–	75.000
VSB Fonds	–	–	–	105.000
Hivos/NCDO	10.000	–	–	–
Netherlands China Arts Foundation	15.000	–	–	–
Vlaamse Overheid	15.000	–	–	–
Duitse Ambassade	7.000	–	–	–
Goethe Instituut	3.000	–	–	–
Totaal overige fondsen	210.000	340.000	300.000	345.000
B. Totaal Bijdragen	4.135.654	3.912.000	4.400.000	4.530.189
TOTALE BATEN	5.176.112	4.937.000	5.668.500	6.034.279
Saldo rentebaten/-lasten	10.167	–	–	4.136
LASTEN				
C.1. Beheerslasten personeel				
Honoraria en salarissen	318.306	321.379	275.199	304.006
Vakantietoelage	18.834	20.490	15.617	20.374
Sociale lasten	31.969	45.842	37.946	33.665
Pensioenpremie	22.685	26.289	26.787	24.411
Totaal	391.794	414.000	355.549	382.456
C.1.2 Overige personeelskosten	24.082	11.000	12.000	22.457
Afscheid directie	16.479	–	–	–
Woon-werkverkeer	14.650	9.500	–	9.923
Scholingskosten	3.133	2.000	–	3.322
Coll. personeelsverzekeringen	16.261	13.500	–	14.652
Extern doorbelast personeel	5.850	–	–	–
Totaal	68.755	36.000	12.000	50.355
TOTAAL BEHEERSLASTEN PERSONEEL	460.549	450.000	367.549	432.811

	Exploitatie 2008	Begroting 2008	Norm-begroting kunstenplan 2005-2008	Exploitatie 2007
C.2 Beheerslasten Materieel				
C.2.1 Huisvesting				
Huur	59.112	60.587	62.350	58.352
Schoonmaak	–	–	9.000	–
Overige huisvestingskosten	2.521	8.629	8.000	888
Totaal	<u>61.633</u>	<u>69.216</u>	<u>79.350</u>	<u>59.240</u>
C.2.2 Bureaunkosten				
Kantoorbenodigheden	7.751	7.434	6.000	6.031
Contributies & Abonnementen	18.171	17.026	16.000	16.318
Drukwerk	11.149	4.361	6.000	6.529
Porti- en koerierkosten	11.650	9.939	8.500	8.579
Kopieerkosten	15.554	4.618	5.500	17.008
Verzekeringen	1.733	18.464	–	2.700
Telefoonkosten	20.796	21.518	18.000	21.960
Onderhoud kantoor machines	1.497	1.028	450	801
Bankkosten	1.569	5.784	2.000	4.265
Salarisadministratie	3.789	4.956	5.000	3.449
Accountant	16.185	13.085	8.500	17.903
Adviseurs	7.509	852	4.500	162
Wervingskosten personeel	7.526	9.063	2.000	1.771
Systeembeheer	24.569	13.363	20.000	10.751
Afschrijvingskosten				
- Inventaris	9.607	10.245	2.000	9.757
- Verbouwing (Kleine Gartmanplantsoen)		–	2.500	
- Automatisering	11.769	10.858	16.000	10.745
Koffie/thee	7.506	5.542	6.000	5.345
Bestuurskosten	272	345	450	1.081
Diverse bureaunkosten	36	3.022	5.000	9.530
Totaal	<u>178.638</u>	<u>161.503</u>	<u>134.400</u>	<u>154.684</u>
C.2.3. Verwervingskosten				
Internationaal netwerk	–	–	12.000	–
Nederlands netwerk	–	–	3.000	–
Dienstreizen en representatie	59.877	65.322	65.000	80.652
Totaal	<u>59.877</u>	<u>65.322</u>	<u>80.000</u>	<u>80.652</u>
C.2.5 Kosten sponsors				
Sponsorwerving	92.205	47.112	40.500	79.916
Totaal	<u>92.205</u>	<u>47.112</u>	<u>40.500</u>	<u>79.916</u>
C.2.6 Beheerkosten voorgaand jaar	16.217	–	–	–
TOTAAL BEHEERSLASTEN MATERIEEL	<u>408.570</u>	<u>343.153</u>	<u>334.250</u>	<u>374.492</u>
TOTAAL BEHEERSLASTEN	<u>869.119</u>	<u>793.153</u>	<u>701.799</u>	<u>807.303</u>

	Exploitatie 2008	Begroting 2008	Norm-begroting kunstenplan 2005-2008	Exploitatie 2007
D Activiteitenlasten personeel				
D.1.2 Personeel tbv activiteiten	423.421	438.561	283.256	382.516
Vakantietoelage	29.771	30.073	22.660	27.358
Sociale lasten	74.357	83.229	55.064	68.602
Pensioenpremie	35.631	36.693	29.692	33.372
Doorbelasting aan producties	-46.228	-88.556	0	-52.008
Ontvangen ziekengeld	0	0	0	-5.032
Totaal personeel tbv activiteiten	<u>516.952</u>	<u>500.000</u>	<u>390.672</u>	<u>454.808</u>
D.1.5 Overige personeelskosten				
Woon/werkverkeer	-	-	4.000	-
Scholingskosten	-	-	-	-
Kinderopvang	-	-	-	-
Totaal	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>4.000</u>	<u>-</u>
TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN PERSONEEL	<u>516.952</u>	<u>500.000</u>	<u>409.672</u>	<u>454.808</u>
D.2 Activiteitenlasten materieel				
D.2.1 Productie/voorstellingskosten				
Honoraria/uitkoopsommen	1.173.454			2.164.273
Hotelkosten	187.259			304.000
Reis- en verblijfskosten	324.092			350.010
Technisch/algemeen personeel	207.682			404.762
Zaalkosten	399.362			483.074
Technische apparatuur	210.339			138.994
Overige productiekosten	273.920			132.151
Totaal productie/voorstellingskosten	<u>2.776.108</u>	<u>2.946.847</u>	<u>4.013.500</u>	<u>3.977.264</u>
Theaterbesprekkosten	26.324	70.000		35.146
Productiekosten voorgaande jaren	-	-		12.187
Inkoop horeca/cd's etc.	383	-		12.042
D.2.3 Specifieke publiciteit	404.873	410.000	500.000	474.743
TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN MATERIEEL	<u>3.207.688</u>	<u>3.426.847</u>	<u>4.513.500</u>	<u>4.511.382</u>
TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	<u>3.724.640</u>	<u>3.926.847</u>	<u>4.923.172</u>	<u>4.966.190</u>
TOTAAL LASTEN	<u>4.593.759</u>	<u>4.720.000</u>	<u>5.624.971</u>	<u>5.773.493</u>

1.5 Specificatie D.2.1 productie- en voorstellingskosten

<i>La Commedia</i>	132.585
<i>Chinese Heldinnen</i>	154.137
<i>Stifters Dinge</i>	110.882
<i>Walpe!</i>	10.618
<i>La Pasión según San Marcos</i>	310.075
<i>Lucas Passie</i>	88.933
<i>Golijov & Ginastera</i>	58.193
<i>A tribute to Stockhausen</i>	16.193
<i>Ayre</i>	68.754
<i>Fakirs uit Sindh</i>	21.077
<i>In Memoriam Stockhausen</i>	40.487
<i>Caminantes ... Ayacucho</i>	10.934
<i>David Kweksilber's Bigband</i>	5.623
<i>Bzzz Pük</i>	4.090
<i>Messiaen in het Orgelpark</i>	2.617
<i>Mondo Cane</i>	50.636
<i>Paradiso's Only Night</i>	6.103
<i>Turungalila-symfonie</i>	16.471
<i>Happy Days</i>	219.229
<i>Molière</i>	118.955
<i>De Monstruos y Prodigios</i>	91.890
<i>Quartett</i>	96.165
<i>Quartet</i>	55.365
<i>Richard III</i>	87.185
<i>WeerSlechtWeer</i>	23.108
<i>Kammer/Kammer</i> }	269.362
<i>Decreation</i>	
<i>[purgatorio] IN VISIONE</i> }	256.679
<i>[purgatorio] POPOPERA</i> }	
<i>In Space</i>	924
<i>Location (6)</i>	193.050
<i>Context Algemeen</i>	8.487
<i>Anamorphose</i>	34.523
<i>EG/PC foto expo Rialto</i> }	1.424
<i>EG/PC solo's Rialto</i> }	
<i>Lezing Chinese Heldinnen</i>	6.878
<i>Kees Fens avond</i>	1.203
<i>Lezing Rem Koolhaas</i>	9.862
<i>Spui25</i>	3.370
<i>Citydressing/Bijenkorf etalage</i>	74.183
<i>Opening Holland Festival</i>	7.266
<i>Slotavond Holland Festival</i>	100.522
<i>Kosten vervallen producties</i>	8.070
Totaalkosten producties	<u>2.776.108</u>

1.6 Toelichting verschillen tussen begroting en uitkomst

De begroting is op een tijdstip vastgesteld waarop een aanzienlijk aantal gegevens over de programmering en de daarbij behorende verwachtingen omtrent kosten en opbrengsten nog niet vaststonden. Ook de te verwachten resultaten op het gebied van fondsenwerving konden bij het vaststellen van de begroting nog niet naar volledige realiteit worden ingeschat. Een deel van de te constateren verschillen is daarop terug te voeren.

In kort bestek valt het positieve resultaatverschil van € 375.000 te verklaren door € 210.000 aan meeropbrengsten en € 163.000 aan kostenvoordelen. Die meeropbrengsten zijn met name te danken aan het verschil tussen de begrote bijdrage voor SNS REAAL Fonds en zijn werkelijke bijdrage als hoofdbegunstiger. Het feit dat die bijdrage van SNS REAAL Fonds en andere bijdragen pas relatief laat bekend zijn geworden, heeft tot gevolg gehad dat in de aanloop naar het festival al in een vroeg stadium op kostenbewuste en creatieve wijze door het personeel van Holland Festival is omgesprongen met de hun ter beschikking staande budgetten. Dat heeft geresulteerd in een kostenbeheersing van in totaal € 165.000.

BATEN

A.1.1. Publieksinkomsten

- De zaalbezetting tijdens het Holland Festival was bevredigend. Meer dan ooit was de zaal uitverkocht. Toch is de begrote recette niet helemaal behaald. Enkele voorstellingen droegen minder aan het resultaat bij, waaronder *Chinese Heldinnen*, *Wolpe*, *Location (6)* en de voorstellingen *[purgatorio] IN VISIONE* en *[purgatorio] POPOPERA*. In gunstige zin waren er de voorstellingen *Decreation*, *Kammer/Kammer* en een groot deel van de theaterprogrammering waaronder *Happy Days*, *De Monstruos y Prodigios*, *Molière* en *Quartett*, waarvoor een extra voorstelling was ingelast.
- De in dit jaar herhaalde en voor het eerst in 2007 opgevoerde omzet slotavond betreft de opbrengst van de feestelijke slotavond die voor een select gezelschap van zakelijke en ambtelijke relaties wordt georganiseerd. Dit keer was de slotavond gekoppeld aan de slotvoorstelling *La Pasión según San Marcos*. Door de kleinere locatie voor de slotavond kon de prognose niet worden gerealiseerd.
- De bijdragen horeca en verkoop van merchandising geven een ongunstig beeld te zien ten opzichte van de gepresenteerde begroting. Ten dele is dit toe te schrijven aan het niet meer in eigen beheer organiseren van horeca-activiteiten aangezien de meeste locaties die worden gebruikt daar zelf in kunnen voorzien.

A.1.2. Overige inkomsten

- Het Holland Festival is er in 2008 goed in geslaagd sponsorinkomsten te realiseren en heeft zijn doelstellingen ruimschoots overtroffen.
- Dit jaar is er door de stichting vrienden van het Holland Festival geen besluit genomen over toekenning van de gelden uit hoofde van donaties van de Cultuurminnaars. Verder is er een lichte daling van het aantal bedrijfsvrienden. De inkomsten uit advertenties waren dit jaar meer dan het dubbele van hetgeen werd verwacht.

B.1. Subsidie

- De subsidiebedragen van OCW en de gemeente Amsterdam zijn, behoudens correcties wegens loon- en prijsontwikkelingen, volgens begroting.

B.3.1. Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten+

- Het Holland Festival heeft in 2008 weer een bijdrage van het NFPK+ mogen ontvangen. Deze bijdrage was echter lager dan begroot.

B.3.2. Hoofdbegunstiger

- Het Holland Festival mag zich voor drie jaar gelukkig prijzen met een substantiële bijdrage van het SNS REAAL Fonds die zich voor deze periode als hoofdbegunstiger aan het Holland Festival heeft gebonden. Bij het opstellen van de begroting voor dit boekjaar was dit besluit nog niet bekend en ook niet als zodanig begroot.

B.3.3. Overige fondsen

- De overige fondsen waren lager dan begroot. Zo hebben het VSB fonds en de Van den Ende Foundation in 2008 geen bijdrage willen geven en stelden andere fondsen lagere bijdragen ter beschikking. Nieuwe bijdragen waren er echter ook. Zo kon het Holland Festival dit jaar rekenen op bijdragen van de Vlaamse Overheid, de Duitse Ambassade, het Goethe-Instituut, Hivos/NCDO en het Netherlands China Arts Foundation.

LASTEN

C.1. Beheerlasten personeel

- De beheerslasten personeel zijn slechts in geringe mate hoger uitgevallen dan was begroot en dat kan veelal aan personeelwisselingen en incidentele gebeurtenissen worden toegeschreven.

C.2.1 Huisvestingskosten

- Geen overschrijdingen

C.2.2. Bureaukosten

- Ook dit jaar is door het in eigen beheer maken van programmaboekjes een kostenoverschrijding op drukwerk en kopiëren onvermijdelijk. Verder leidt de toenemende vraag naar accountantsverklaringen tot extra kosten en is de keuze voor een nieuwe systeembeheerder wegens de toegenomen behoefte aan professionele ondersteuning debet aan de kostenstijging op dat gebied.

D.1. Activiteitenlasten personeel

- Over het geheel slechts geringe overschrijding.

D.2. Activiteitenlasten materieel

- De productiekosten zijn ruim binnen de begroting gebleven waardoor op de activiteitenlasten materieel in totaal ook een onderschrijding heeft plaatsgevonden.

1.7 Kasstroomoverzicht

	2008	2007
Exploitatieresultaat	592.520	264.923
Afschrijvingen op vaste activa	64.808	49.809
Investerings in vaste activa	25.959-	8.829-
Mutaties voorzieningen	-	-
Mutaties vorderingen	120.197	105.755-
Mutaties schulden	407.213-	109.518
Saldo mutatie liquide middelen	<u>344.353</u>	<u>309.667</u>
Liquide middelen einde boekjaar	373.429	29.076
Liquide middelen aanvang boekjaar	<u>29.076</u>	<u>280.591-</u>
	<u>344.353</u>	<u>309.667-</u>

1.8 Prestatieoverzicht per productie

NAAM PRODUCTIE	UITVOERINGSLOCATIE	Realisatie		Prognose	
		VRST	BEZOEKERS	VRST	BEZOEKERS
<i>La Commedia</i>	Koninklijk Theater Carré	6	7.160	6	6.582
<i>Saint François d'Assise</i>	Het Muziektheater	7	10.623	7	10.122
<i>Chinese Heldinnen</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	3	1.076	3	1.482
<i>Stijfers Dinge</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	7	880	7	651
<i>Wolpe</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	228	1	293
<i>La Pasión según San Marcos</i>	Koninklijk Theater Carré	1	1.455	1	1.339
<i>Lucas Passie</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	721	1	421
<i>Golijov & Ginastera</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	537	1	435
<i>A tribute to Stockhausen</i>	Bimhuis	1	189	1	158
<i>Ayre</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	708	1	564
<i>Fakirs uit Sindh</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	259	1	234
<i>In Memoriam Stockhausen</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	608	1	599
<i>Caminantes ... Ayacucho</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	445	1	397
<i>David Kweksilber's Bigband</i>	Bimhuis	2	749	2	600
<i>Bzzz Puk</i>	Bimhuis	1	121	1	158
<i>Messiaen in het Orgelpark</i>	Orgelpark	1	249	1	187
<i>Mondo Cane</i>	Paradiso	1	649	1	480
<i>Paradiso's Only Night</i>	Paradiso	1	148	1	0
<i>Late night selection</i>	Paradiso	2	58	2	0
<i>De Materie</i>	Concertgebouw	1	1.204	1	0
<i>La Transfiguration</i>	Concertgebouw	1	1.626	1	0
<i>Éclairs sur l'Au-delà</i>	Concertgebouw	2	2.106	2	0
<i>Turungalila-symfonie</i>	Concertgebouw	3	4.174	3	0
<i>Happy Days</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	3	2.202	3	1.512
<i>Molière</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	2	1.229	2	874
<i>De Monstruos y Prodigios</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	3	1.304	3	1.614
<i>Quartet</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	4	1.602	3	1.089
<i>Quartet</i>	Theater Bellevue	3	376	3	381
<i>Richard III</i>	Theater Bellevue	3	873	3	627
<i>Weer Slecht Weer</i>	Theater Bellevue	6	243	6	240
<i>Kammer/Kammer</i>	Westergasfabriek	2	1.308	2	1.048
<i>Decreation</i>	Westergasfabriek	2	1.251	2	1.114
<i>[purgatorio] IN VISIONE</i>	Westergasfabriek	3	1.302	3	1.452
<i>[purgatorio] POPOPERA</i>	Westergasfabriek	2	875	2	968
<i>In Space</i>	Het Muziektheater	5	5.020	5	6.025
<i>Location (6)</i>	Westergasfabriek Gashouder	21	3.365	21	3.250
<i>Anamorpbose</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	22	2.000	22	0
EG/PC foto expo en solo's	Rialto	2	91	2	0
Lezing Chinese Heldinnen	Muziekgebouw aan 't IJ	1	97	1	0
Kees Fens avond	Muziekgebouw aan 't IJ	1	314	1	0
Lezing Rem Koolhaas	Muziekgebouw aan 't IJ	1	669	1	0
Context-Spui25/nagesprekken		3	1.099	3	0
Inleidingen voorstellingen		87	8.000		0
Beeldscherm Oosterpark	Oosterpark	1	1.000	1	1.000
Bijenkorfetalage	Bijenkorf	14	1.400		
Totaal		238	71.593	136	45.896

HOLLAND FESTIVAL 2008

1.9 Prestatieoverzicht per programmaonderdeel

	2008			2007		
	PROD	VRST	BEZOEKERS	PROD	VRST	BEZOEKERS
Opera/muziektheater	5	24	19967	6	25	22.094
Muziek/concerten	12	15	14492	12	15	11.549
Theater	7	24	7829	9	29	7.047
Dans	5	14	9756	6	21	14.728
Earfuel	6	8	1514	5	9	1.650
Eyefuel	3	45	5456	2	2	817
Mindfuel	5	4	2179	-	-	-
Inleidingen	38	87	8000	40	101	9.000
Overig/ten dele gratis	2	15	2400	4	4	2.567
	<u>83</u>	<u>236</u>	<u>71.593</u>	<u>84</u>	<u>206</u>	<u>69.452</u>
Producties Holland Festival			39.532			
Producties Holland Festival met derden			11.334			
Producties derden in het kader van Holland Festival			20.727			
Totaal			<u>71.593</u>			

HOLLAND FESTIVAL 2008

Aan: Het bestuur van Stichting Holland Festival

ACCOUNTANTSVERKLARING

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2008 van Stichting Holland Festival te Amsterdam bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de exploitatierekening over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met het bekostigingsbesluit cultuuruitingen en de relevante verplichtingen opgenomen in de verleningsbeschikking met kenmerk DK/T/2004/34177 d.d. 21 september 2004. Tevens is het bestuur van de stichting verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Deze verantwoordelijkheden omvatten onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 36, eerste lid van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het controleprotocol van de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat alsmede het voor de naleving van de betreffende wet en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Global in Reach, Local in Touch

Buitenveldertselaan 106 - Postbus 75264, 1070 AG Amsterdam, Telefoon (020) 646 40 11, Fax (020) 646 32 51, E-mail amsterdam@hlb-schippers.nl

Op onze diensten zijn de algemene voorwaarden van HLB Nederland Accountants & Consultants bv van toepassing, gedeponeerd bij de K.v.K. te Amsterdam onder nummer 33 23 86 06. HLB Schippers Beheer B.V. is een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Holland Festival per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen en de relevante verplichtingen opgenomen in de verleningsbeschikking met kenmerk DK/T/2004/34177 d.d. 21 september 2004.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2008 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in het Controleprotocol Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen zijn vermeld.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Verder melden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

HLB Schippers
Accountants Fiscalisten Juristen

H.C.J. Bot
Registeraccountant

Amsterdam, 23 april 2009

2 Bestuursverslag

Stond het jaar 2007 in het teken van het 60-jarig jubileum van Nederlands enige grote internationale podiumkunstenfestival, het jaar 2008 is het jaar dat de eerste vier jaar van artistiek directeur Pierre Audi en tevens de kunstenplanperiode 2005-2008 succesvol heeft afgesloten. Het is tevens het jaar waarin meer dan ooit vooruit is gekeken naar de toekomst van het festival en waarin Pierre Audi heeft aangegeven het festival voor nóg een periode van vier jaar te willen leiden. De kern van het nieuwe beleidsplan 2009-2012 is het realiseren van meer eigen internationale (co)producties. Audi ziet dit – naast het aantrekken van bestaande internationale producties van de hoogste kwaliteit – als een artistieke noodzaak voor de versterking van de positie van het Holland Festival als internationaal toonaangevend festival. In 2008 is het beleidsplan 2009-2012 beoordeeld door de Raad voor Cultuur en de Amsterdamse Kunstraad en zijn besluiten genomen over de subsidiëring van het festival gedurende de komende vier jaar.

Pierre Audi heeft in de afgelopen vier jaar zijn visie en ideeën met succes doorgevoerd. Het festival biedt het publiek een caleidoscopisch venster op de wereld. Muziektheater en muziek vormen het kloppend hart van de programmering. Westerse en niet-westerse kunstvormen gaan hand in hand en er is naast podiumkunsten ruim aandacht voor beeldende kunsten, literatuur en architectuur.

Het festival 2008 is een bevestiging van die koers. Het heeft 71.593 bezoekers getrokken met een zaalbezetting van 83,5%. De programmering heeft grote aandacht gekregen in de geschreven media. Ook de aandacht van de buitenlandse media is toegenomen. Op televisie heeft de VPRO een wekelijks Holland Festivaljournaal uitgezonden. Daarnaast waren er veel registraties van programma's te horen op Radio 4, verzorgd door de NPS. De slotavond van het festival is integraal uitgezonden door de NPS-televisie.

Het thema van het festival 2008 is *Cielo e Terra*. In die 'atmosfeer', zoals Pierre Audi het thema graag noemt, zijn 43 producties gepresenteerd (93 uitvoeringen) op tien Amsterdamse locaties. De intentie van Pierre Audi om ook beeldende kunst met een theatraal aspect een plaats te geven in het festival heeft geresulteerd in drie beeldende kunstinstallaties waarvan de installatie *Location (6)* van de Belgische kunstenaar Hans Op de Beeck de meeste belangstelling heeft getrokken. De randprogrammering van het festival is vormgegeven in *Fuel* en *De Context*.

De financiële armslag van het festival is beperkt, te beperkt om zijn ambities te kunnen realiseren. Vooral voor eigen producties en internationale coproducties streven bestuur en directie naar een verruiming van de financiële middelen. Binnen de thans beschikbare budgettaire ruimte is de situatie overigens gezond. Het jaar 2008 sluit af met een relatief hoog batig saldo. Dat heeft vooral te maken met de substantiële bijdrage van de nieuwe hoofdbegunstiger die nog niet in de begroting 2008 kon worden opgenomen. Het bestuur is verheugd dat hierdoor de vermogenspositie is verbeterd waardoor gelden kunnen worden gereserveerd voor bijzondere producties in de komende jaren.

Het Holland Festival wordt voor de kunstenplanperiode 2009-2012 opnieuw gesubsidieerd door de gemeente Amsterdam en het Ministerie van OCW. Door de gemeente Amsterdam gebeurt dat op basis van hetzelfde subsidieniveau als de vorige kunstenplanperiode. Het Ministerie van OCW heeft het Holland Festival opgenomen in de Basisinfrastructuur. De jaarlijkse subsidie is verhoogd met € 438.715. Tot en met 2010 is SNS REAAL Fonds hoofdbegunstiger van het Holland Festival met een gemiddeld jaarbedrag van € 300.000.

Per 1 maart 2008 is zakelijk directeur Jacques van Veen na tien jaar Holland Festival overgestapt naar de Nieuwe de la Mar Theaters in Amsterdam. Hij is in april 2008 opgevolgd door Johan Dorrestein, die de organisatie begin 2009 helaas weer heeft verlaten vanwege uiteenlopende visies en verwachtingen.

Het bestuur heeft in 2008 vijf vergaderingen gehouden. Daarin zijn onder meer aan de orde gekomen de verwickelingen rond het advies van de Amsterdamse Kunstraad, het advies van de Raad voor Cultuur en de uiteindelijke subsidietoekenningen door OCW en Amsterdam. Het Holland Festival wil zich zoveel mogelijk conformeren aan de *code cultural governance*. Het bestuur zal daaraan in de nabije toekomst waar nodig nader gevolg geven.

In 2008 is het bestuur aangevuld met Joachim Fleury. Fleury is compagnon bij het internationale advocatenkantoor Clifford Chance. Hij heeft een brede belangstelling voor theater. Deze belangstelling manifesteert zich thans onder andere in een bestuurslidmaatschap bij het Londense moderne danstheater Sadler's Wells en persoonlijke financiële ondersteuning van verklaring d.d. theaters en theatergezelschappen in Nederland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

Schippers
Fiscaalisten Juristen

27 APR 2009

(mede) betrekking heeft,
Paraaf voor identificatiedoeleinden,

HOLLAND FESTIVAL 2008

De nieuwe samenstelling van het bestuur is begin 2009 afgerond met het aantreden van een nieuwe voorzitter, Martijn Sanders. Zijn voorganger Sijbalt Noorda heeft het Holland Festival acht jaar bestuurd. Hij is aangetreden toen de toenmalige staatssecretaris voor cultuur twijfelde aan het bestaansrecht van het festival. In de afgelopen periode is gebleken dat adviseurs, bezoekers, critici, sponsors en subsidiegevers opnieuw overtuigd zijn van de betekenis van het Holland Festival. Dankzij de aansprekende programmering. Het bestuur van de stichting is Sijbalt Noorda buitengewoon veel dank verschuldigd voor zijn jarenlange inzet voor het Holland Festival.

Het programma voor de 62^e editie van het Holland Festival ligt inmiddels vast en ziet er veelbelovend uit. Naar het zich laat aanzien zal de publieke belangstelling niet te lijden hebben van de huidige economische omstandigheden. Hoewel de resultaten nooit volledig te voorspellen zijn, ziet het bestuur de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Amsterdam, 17 april 2009

M. Sanders
voorzitter

R.P. Hasper
penningmeester

R.P.B. Schippers
Accountants Fiscalisten Juristen
Document waarop onze verklaring d.d.

~~23 APR 2009~~

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden,

HOLLAND FESTIVAL 2008

3 Activiteitenverslag

3.1 Terugblik

DE PERIODE 2005-2008

VAN BEDISCUSSIEERD VENSTER OP DE WERELD NAAR VANZELFSPREKENDE AANWEZIGHEID.

De huidige plaats die het Holland Festival in de basisinfrastructuur heeft verkregen, is niet altijd even vanzelfsprekend gebleken. Nog pas in 2002 biedt een gezamenlijk besluit van het Ministerie van OCW en de gemeente Amsterdam de solide financiële basis om een opvolger voor toenmalig artistiek directeur Ivo van Hove te zoeken. In 2004 treedt Pierre Audi aan. In 2005 presenteert hij zijn eerste festival.

Met zijn mission statement positioneert hij het festival als een tweezijdige spiegel die de maatschappij de gelegenheid biedt zichzelf te evalueren en zowel zijn kwaliteiten als zijn gebreken te toetsen. Vanuit deze positie krijgen de achtereenvolgende festivals thema's mee als *Heaven & Hell*, *Melancholia & Hysteria*, *Oppression & Compassion*.

Het Holland Festival presenteert als multidisciplinair en internationaal kunstenfestival een zeer divers aanbod van podiumkunstpproducties. Bij de invulling van het programma is er meer aandacht voor muziek en muziektheater dan voorheen. Die betrokkenheid bij de hedendaagse en niet-klassieke muziek en bij de vernieuwingen op het vlak van muziektheater sluit aan bij een belangrijke traditie uit het verleden. Bovendien hebben van alle kunsten muziek en muziektheater in de loop der tijd bewezen het meest effectieve, aantrekkelijke en populaire deel van het aanbod te zijn. Het theater- en dansaanbod onderscheidt zich van het reguliere aanbod door buitenlandse gezelschappen te presenteren met voor Nederland een (hernieuwde) kennismaking met toonaangevende makers.

De grote uitdaging voor het Holland Festival blijft: het presenteren van producties die zonder het festival niet in Nederland te zien zouden zijn. Dat is ook wat het Holland Festival onderscheidt van andere presentatieplekken die internationaal werk tonen. Voor het programma wordt niet alleen gezocht naar producties die in het reguliere aanbod door de wereld reizen (wat overigens niet betekent dat er nooit een reden zal zijn zo iets te presenteren). De aandacht gaat vooral uit naar werk dat door bijvoorbeeld de complexiteit of de herkomst niet opgenomen wordt in het Nederlandse aanbod. In de samenwerking met de Nederlandse uitvoerende instellingen gaat het om een uitbreiding van de mogelijkheden die de betreffende partner zelf heeft – in de vorm van een inhoudelijke uitdaging.

Terugkijkend kunnen we stellen dat in de jaren 2005 en 2006 het festival zijn nieuwe plek heeft veroverd. In 2007 is dat gevierd met het 60-jarig jubileum, en in 2008 is de positie bestendigd.

Terugblik

HET FESTIVAL 2008

Het artistiek team heeft als overkoepelend thema *Cielo e Terra* gekozen: een uitnodiging aan het publiek buiten de beslommelingen van alledag te treden, het hoofd in de wolken te (laten) steken en te reflecteren op de stand van de aarde.

De openingsvoorstelling neemt 'alldag' als vertrekpunt: actrice Fiona Shaw vertolkt de eeuwig optimistische en tegelijkertijd desperate Winnie in Beckett's *Happy Days* van The National Theatre of Great Britain. Van daar waaiert het thema uit over alle presentaties, zowel in het concrete begrippenpaar hemel en aarde als in een vrijere invulling ervan.

Religie neemt daarbij een relatief grote plaats in. De passie, het lijdensverhaal van Jezus Christus, bleek een opvallende inspiratiebron voor kunstenaars. De religieuze dimensies van Olivier Messiaens muziek hebben een ontroerend effect op met name de bezoekers van *Saint François d'Assise*. Er is aandacht voor het klimaat in voorstellingen en in een samenwerking met Spui25. Maar *Cielo e Terra* omvat zeker ook de klimatologische omstandigheden in menselijke relaties in verschillende culturen en tijdperken. Tot verrassing van vele vaste theaterbezoekers blijkt het aanbod met de voorstelling *De Monstruos y Prodigios* ook een humoristische noot te bevatten. Op theatergebied is *Quartett* van Heiner Müller, uitgevoerd door Barbara Sukowa en Jeroen Willems, een hit. De grote trekker in de dansprogrammering is de aanwezigheid van de Forsythe Company. Nieuw in het festival is de MindFuel-reeks, waarbinnen de architectuurlezing door Rem Koolhaas valt. Hiermee haalt het festival een heel nieuwe publieksgroep binnen. Ook de première van de documentaire over Kees Fens is een nieuw 'soort' programma-onderdeel.

De Ear- en EyeFuels krijgen een steviger plaats in het programma. Weliswaar plakken we nog het label, maar feitelijk zijn de activiteiten van een dergelijk omvang dat ze een volwaardige plaats in het programma verdienen. Hiervan is *Location (6)* van Hans Op de Beeck een voorbeeld, zo ook het concert dat Mike Patton geeft met het Metropole Orkest. Het Holland Festival programmeert niet langer een 'hoofdprogramma' met in de marge een 'randprogramma' dat de tegenkleur moet bieden. Het festival wordt nu opgevat als een geheel waarbinnen meerdere smaken aan bod komen.

In de Context wordt de *Chinese Heldinnen*-trilogie ingeleid door twee lezingen over de positie van de vrouw en de positie van de eigentijdse muziek; de samenwerking met debatcentrum Spui25 krijgt een start en in het kader van de focus op het werk van Emilio Greco^{PC} kunnen bezoekers naar films, debatten, een tentoonstelling en de presentatie van zeven onderzoeksmatige solo's.

3.2 Prestatieoverzicht

In het verslagjaar heeft het Holland Festival 83 producties gepresenteerd. Het aantal voorstellingen is 238, met een totaal aantal bezoekers van 71.593.

LOCATIE	AANTAL VOORSTELLINGEN	AANTAL BEZOEKERS
Theater Bellevue	12	1.492
Bimhuis	4	1.059
Koninklijk Theater Carré	7	8.615
Het Concertgebouw	7	9.110
Muziekgebouw aan 't IJ	20	6.542
Het Muziektheater	12	15.643
Stadsschouwburg	12	6.337
Westergasfabriek	30	8.101
Atrium Muziekgebouw aan 't IJ	22	2.000
Paradiso	4	855
Rialto	2	91
Orgelpark	1	249
Oosterpark	1	1.000
Bijenkorf	14	1.400
Context/ randprogrammering	90	9.099
Totaal	<u>238</u>	<u>71.593</u>

3.3 Radio en Televisie

SAMENWERKING NPS

In totaal zijn in 2008 acht Holland Festivalconcerten integraal op de NPS Radio uitgezonden tijdens de festivalmaand, waarvan de helft rechtstreeks. De totale uitzendtijd op landelijke radio bedraagt daarmee 13 uur 45 minuten, wat een geschatte mediawaarde vertegenwoordigt van minstens € 247.500. Deze schatting houdt geen rekening met de heruitzendingen van (gedeelten van) concerten uit eerdere festivalédities, enkel met nieuwe producties.

Twee van de radioconcerten in 2008 zijn coproducties met de NPS en MCO-ensembles, met een productionele tegenwaarde van € 118.555.

Woensdag 4 juni (NPS, rechtstreeks)
Asko|Schönberg met *De Materie* van Louis Andriessen

Zaterdag 7 juni (NPS-Opera Live, rechtstreeks)
De Nederlandse Opera met *Saint François d'Assise* van Messiaen

Woensdag 11 juni (NPS)
a: Messiaen in het Orgelpark: *Quatuor pour la fin du temps*
b: Nieuw Ensemble e.a. met de *Lucas Passie* van Calliope Tsoupaki

Donderdag 12 juni (NPS, live vanuit Koninklijk Theater Carré)
De Nederlandse Opera met *La Commedia* van Louis Andriessen

Donderdag 19 juni (NPS, rechtstreeks)
 Radio Filharmonisch Orkest, Nederlands Kamerkoor,
 Asko|Schönberg: *In Memoriam Karlbeinz Stockhausen* 34.720

Woensdag 25 juni (NPS)
 a: Radio Kamer Filharmonie en het Groot Omroep Koor
 onder leiding van James Wood: *Caminantes... Ayacucho* 83.835
 b: Amsterdam Sinfonietta: *Golijov & Ginastera*

TOTAAL

€ 118.555

Naast de samenwerking met de NPS Radio rond specifieke concerten kreeg het Holland Festival in 2008 ook ruime algemene mediabelangstelling op radio en TV. De aparte festivaljournaals op VPRO en de live-uitzendingen door NPS TV zijn samen goed voor 741.000 TV-kijkers: voor elke toeschouwer in een van onze zalen bereikten we dus opnieuw tien kijkers voor de buis!

RADIO

BNR	Jacques van Veen met 5 carrièretips	3 december 2007
Klara Radio	Interview Hans Op de Beeck	21 april 2008
Concertzender (Nieuwe muziek Actua)	<i>Wolpe, Golijov & Ginastera</i>	2 juni 2008
Radio Viertakt	Joël Bons over Guo Wenjing	29 mei 2008
Radio Viertakt	telefonisch interview Misha Spel over Holland Festival	30 mei 2008
Radio Viertakt	special Calliope Tsoupaki	31 mei 2008
Radio Viertakt	telefonisch interview Osvaldo Golijov	3 juni 2008
Radio Viertakt	radiotip <i>De Materie</i>	4 juni 2008
Radio Viertakt	tip <i>La Transfiguration</i>	6 juni 2008
NPS Opera Live	<i>Saint François d'Assise</i> , inkijken (generale)	30 mei 2008
NPS Opera Live	<i>Saint François d'Assise</i> , micro (premiere)	1 juni 2008
NPS Opera Live	<i>Saint François d'Assise</i> , micro (optie)	4 juni 2008
NPS Opera Live	<i>Saint François d'Assise</i> , live uitzending	7 juni 2008
Amsterdam FM	Interview Annemieke Keurentjes	14 juni 2008
NPS Kunststof	Interview Calliope Tsoupaki	4 juni 2008
NPS Kunststof	Interview bariton Henk Neven <i>Saint François d'Assise</i>	
NPS Kunststof	Erik Voermans overzicht/recensie van muziekproducties	
NCRV Casa Luna	Interview Jeroen Willems (<i>La Commedia</i>)	10 juni 2008
	Nieuwe Muziek Actua, <i>Wolpe, Golijov & Ginastera</i>	
Studio80	Interview Lieven Bertels	27 mei 2008
Klara Radio - RAMBLAS	Interview Luc Perceval	6 juni 2008
Cantina	Live uitzending David Kweksilber	7 juni 2008

TELEVISIE

AT5	Nieuwsitem persconferentie Holland Festival	14 maart 2008
Het Gesprek	Interview Jacques van Veen	3 maart 2008
Dagboek	Interview Johan Dorrestein deel 1	20 mei 2008
Dagboek	Interview Johan Dorrestein deel 2	21 mei 2008
AT5 Artisjok	Achter de schermen bij <i>In Space</i>	21 mei 2008
AT5 Nieuws	Nieuwsitem opening Holland Festival	2 juni 2008
NOS Journaal	Overlijden Kees Fens en documentaire in Holland Festival	15 juni 2008
TMF	Mauro Pawlowski in etalage Bijenkorf	20 juni 2008
AT5	Holland Festival in etalage Bijenkorf	10 juni 2008
RTVNH	Holland Festival in etalage Bijenkorf	
NPS Opera Live	Uitzending Slotavond	12 juni 2008
AT5 Nieuws	Afsluiting Holland Festival	23 juni 2008

HF journaals en live TV	(totaal 741.000 kijkers)	
VPRO (58.000 kijkers)	Holland Festival Journaal deel 1	31 mei 2008
VPRO (56.000 kijkers)	Holland Festival Journaal deel 2	7 juni 2008
VPRO (61.000 kijkers)	Holland Festival Journaal deel 3	14 juni 2008
VPRO (286.000 kijkers)	Holland Festival Journaal deel 4	22 juni 2008
VPRO (41.000 kijkers)	Holland Festival Journaal deel 1, herhaling	18 juni 2008
VPRO (19.000 kijkers)	Holland Festival Journaal deel 2, herhaling	19 juni 2008
VPRO (27.000 kijkers)	Holland Festival Journaal deel 3, herhaling	20 juni 2008
VPRO (37.000 kijkers)	Holland Festival Journaal deel 4, herhaling	23 juni 2008
NPS (133.000 kijkers))	<i>La Pasión según San Marcos</i>	22 juni 2008
NPS (23.000 kijkers)	<i>La Pasión según San Marcos</i> herhaling	23 juni 2008

3.4 Samenwerking

In 2008 werkte het Holland Festival als coproducent met de volgende partners:

- *Chinese Heldinnen, een trilogie*
Holland Festival, Hong Kong New Vision Arts Festival
- *La Commedia – Louis Andriessen*
De Nederlandse Opera, Holland Festival
- *Caminantes... Ayacucho*
Holland Festival, NPS
- *In Memoriam Stockhausen*
Holland Festival, NPS, Asko Ensemble, Nederlands Kamerkoor
- *La Pasión según San Marcos*
Holland Festival, Opus3 Artist LLC
- *La Transfiguration de notre Seigneur Jésus-Christ*
NPS, Holland Festival
- *Mondo Cane – Mike Patton*
Holland Festival, Metropole Orkest, i.s.m. Angelica, Regione Emilia Romagna
- *Turangalila-symfonie – Olivier Messiaen*
Koninklijk Concertgebouworkest i.s.m. Holland Festival
- *[purgatorio] POPOPERA*
Holland Festival, Théâtre de la Ville (Parijs), Maison de la Culture (Amiens), Festival d'Avignon, Teatro Duse (Bologna), Torino Danza, The Joyce Theater's Stephen and Cathy Weinroth Fund for New York, Clarice Smith Center for the Performing Arts (Maryland), gerealiseerd i.s.m. MAPP International Productions (New York), ATER (Modena)
- *[purgatorio] IN VISIONE*
Holland Festival (Amsterdam), Théâtre de la Ville (Parijs), Automne en Normandie (Rouen), Associazione Armunia (Castiglioncello), gerealiseerd i.s.m. ATER (Modena)
- *Quartet: A Journey to North*
KunstenFestivaldesarts, Wiener Festwochen, Festival Theaterformen, Holland Festival
- *Bzzz Pük*
Bimhuis, Holland Festival
- *David Kweksilbers Bigband*
Bimhuis, Holland Festival, i.s.m. VPRO Radio
- *Late Night Selection – Mauro Pawlowzski (dEUS)*
Paradiso, Holland Festival
- *Location (6) – Hans Op de Beeck*
Studio Op de Beeck, Holland Festival, Westergasfabriek
- *Messiaen in het Orgelpark – Particella, Willem Tanke*
Holland Festival, Orgelpark

3.5 Communicatie & Marketing

Vanzelfsprekend is de opdracht van de afdeling Communicatie & Marketing voor het jaar 2008 het genereren van zoveel mogelijk festivalbezoekers. Enerzijds om het bestaansrecht van het festival te garanderen, anderzijds om een zo hoog

mogelijke recette te behalen, maar bovenal om bestaand en nieuw publiek te wijzen op de verrassende, vooruitstrevende en internationale programmering. Naast publiekswerving stelt de afdeling CCM zich ten doel meer internationale publiciteit te genereren en het op peil houden van de nationale publicaties, zowel in de geschreven media als op radio en televisie, over de festivalvoorstellingen en omliggende onderwerpen.

KERNWAARDEN HOLLAND FESTIVAL

Om een helder communicatiebeleid te voeren, hebben wij wederom de uitgangspunten en visie van Pierre Audi geformuleerd waarbij vier kernwoorden als uitgangspunt dienen: Internationaal, Vooruitstrevend, Verrassend en Caleidoscopisch. Dit leidt tot de volgende formulering: Het Holland Festival is sinds 1947 het toonaangevende internationale podiumkunstenfestival in Nederland. Jaarlijks presenteert het festival uitzonderlijke voorstellingen van internationaal niveau. Het festival kent een roemruchte geschiedenis waarbij iedere artistieke directeur een eigen wending gaf aan het festival. Al meer dan zestig jaar is het festival telkens weer spraakmakend.

DOELSTELLINGEN 2008

- gemiddelde zaalbezetting van 80%;
- vergroting van naamsbekendheid en versterking van corporate imago;
- internationale karakter van het festival benadrukken zowel nationaal als internationaal;
- op peil houden van publicaties over het festival en vergroten van radio- en televisieaandacht.

RESULTATEN IN CIJFERS

- de gemiddelde zaalbezetting is gestegen van 78% in 2007 naar 83,5% in 2008;
- het absolute aantal festivalbezoekers is gestegen van 70.500 in 2007 naar 71.500 in 2008;
- de vrije publiciteit is gestegen met een mediawaarde in 2007 van ruim € 3.500.000 naar € 4.100.000 in 2008.

DOELGROEPEN

- bestaande bezoekers van het Holland Festival;
- cultuurliefhebbers wonend in de regio en de rest van Nederland die het festival incidenteel bezoeken;
- 'professionele' bezoekers.

COMMUNICATIEMIDDELEN

Het Holland Festival heeft in 2007 een mix ingezet van traditionele communicatie en nieuwe media. Vooral de inzet van 'nieuwe' media heeft geleid tot een verdergaande kostenbesparing en efficiëntie. Alle uitgaven van het Holland Festival zijn tweetalig (Nederlands en Engels) uitgegeven.

Vrije publiciteit

Net als voorgaande jaren is de vrije publiciteit steeds belangrijker voor het festival. Veelvuldige positieve aandacht van de media geeft autoriteit aan de programmering van het festival en is daarnaast een van de grote kaartverkoopstimulansen. De buitenlandse pers blijkt dit jaar, net als bij de 60-jarige editie van het festival, interesse te hebben voor de programmering. Veel buitenlandse bladen, waaronder de LA Times, New York Times, Frankfurt Allgemeine Zeitung, de Standaard, Financial Times en Le Monde, schrijven over de verscheidene voorstellingen. Dit zijn: *Saint François d'Assise* en *La Commedia* van De Nederlandse Opera; *Richard III* van het Sulayman Al-Bassam Theatre uit Koeweit; *[purgatorio] IN VISIONE* van Emio Greco/PC; *Happy Days* van The British National Theatre; *Quartet, a Journey to North* van Amir Reza Koohestani en *Chinese Heldinnen*.

Radio en televisie

De NPS zorgt in 2008 weer voor een zeer grote dekking op Radio 4, waarop veel concerten zijn te beluisteren. Daarnaast heeft de NPS op televisie de slotavond vanuit Koninklijk Theater Carré live uitgezonden. De wens van een eigen Holland Festivaljournaal op televisie is in samenwerking met de VPRO tot stand gekomen, met als resultaat vier Holland Festivaljournaals van ieder dertig minuten op Nederland 2.

Drukwerk

In 2008 maakt het Holland Festival weer een programmapocket die wordt verspreid in een oplage van 60.000. Daarnaast heeft het festival in samenwerking met Het Parool een HF Magazine uitgebracht dat is ingestoken in de zaterdageditie. Verder heeft het festival in 2008 voor nagenoeg alle programmaonderdelen een programmaboekje uitgebracht.

Internet

De website van het Holland Festival is dringend aan vervanging toe. De website moet visueel aantrekkelijker zijn. Er moet een duidelijk programmaoverzicht op komen en de website moet interactiever worden. Hiervoor is een pitch gehouden. Het Holland Festival heeft voor websitebedrijf Basic Orange gekozen om een nieuwe website te bouwen.

MARKETING & SALES

Ook in 2008 zoekt het Holland Festival veel allianties om joint promotions op te zetten, ondermeer om de naam Holland Festival meer lading te geven. Dit heeft onder andere geresulteerd in een samenwerking met de Bijenkorf in Amsterdam.

Twee weken lang is de hoeketalage op de Dam/Damrak het kleinste festivalpodium waar makers uit het festival korte voorproefjes laten zien aan het publiek. Tevens zendt de VPRO hier een van de journaals uit.

Vrij Nederland is wederom mediapartner van het Holland Festival. De resultaten hiervan zijn niet bevredigend voor zowel het Holland Festival als Vrij Nederland. In december wordt een nieuw mediapartnerschap beklonken met de VPRO en VPRO Gids.

TICKETING

Net als in 2007 maakt het Holland Festival naar genoegen gebruik van de infrastructuur van de kassa van de Stadsschouwburg Amsterdam voor zijn ticketing. De website van het Holland Festival is wederom het grootste verkoopkanaal gebleken, waardoor de klantinformatie van het festival verder wordt uitgebreid.

3.6 Externe Betrekkingen/samenwerking in de private sector

Net als in voorgaande jaren heeft het Holland Festival opnieuw vele particulieren, bedrijven en (private) cultuurfondsen aan zich verbonden. De betrokkenheid en financiële steun van de private sector zijn voor het Holland Festival van groot belang. Het Holland Festival is ervan overtuigd dat een breed maatschappelijk draagvlak van publieke en private partijen essentieel is voor de continuïteit van het festival. Wij zijn dan ook blij met de samenwerking met het SNS REAAL Fonds dat het Holland Festival voor een periode van drie jaar ondersteunt als hoofdbegunstiger. Het Holland Festival wil naast SNS REAAL Fonds nog een tweede fonds als hoofdbegunstiger aan zich binden.

De openingsvoorstelling *Happy Days* van Deborah Warner, uitgevoerd door Fiona Shaw, op 31 mei in de Stadsschouwburg Amsterdam is enthousiast onthaald. Hare Majesteit de Koningin is traditiegetrouw eregast. Speciale gasten bij de opening dit zijn jaar zijn echter ook de ambassadeurs/zaakgelastigden van Groot-Brittannië, China, Oostenrijk en Zwitserland. NYSE Euronext, meerjarig sponsor van de openingsvoorstelling, heeft voor deze avond wederom een groot aantal relaties uitgenodigd. De avond is feestelijk afgesloten in de foyers van de Stadsschouwburg. Daarbij zijn de vele kunstenaars uit het festival voorgesteld aan Hare Majesteit de Koningin.

Ook dit jaar hebben diverse Vrienden van het Holland Festival, waaronder Accenture, Ahold, MeyerBergman, Buma Cultuur, KPMG en NIBC, het festival aangegepen om hun relaties te fêteren op een bijzondere culturele avond in combinatie met een ontvangst. Maar ook nieuwe partijen hebben zich aangediend, waaronder de Duitse ambassade die heeft bijgedragen aan *In memoriam Stockhausen* en deze voorstelling met haar relaties heeft bijgewoond. De Griekse ambassade heeft het publiek na afloop van de *Lucas Passie* van de Grieks-Nederlandse componiste Calliope Tsoupaki op Griekse wijn getrakteerd. Het internationale advocatenkantoor Clifford Chance heeft zijn relaties verrast met de voorstelling *Kammer/Kammer* van de vermaarde choreograaf William Forsythe op het Westergasfabriekterrein. De betrokkenheid van ambassades en internationale bedrijven onderstreept het internationale karakter van het Holland Festival. Dat willen we in toekomst verder ontwikkelen.

Gebouw De Bazel, waar het gemeentearchief van Amsterdam is ondergebracht, en Koninklijk Theater Carré zijn dit jaar de locaties voor de Feestelijke Zomeravond, de slotavond van het Holland Festival. Achttien bedrijven hebben hieraan deelgenomen. Na het diner in De Bazel hebben ruim tweehonderd gasten in een uitverkocht Koninklijk Theater Carré genoten van een onconventionele, swingende interpretatie van het passieverhaal van Sint Marcus, *La Pasión según San Marcos* van de Joods-Argentijnse componist Osvaldo Golijov. De aanwezigheid van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Máxima maakt deze Feestelijke Zomeravond voor velen onvergetelijk, in het bijzonder voor Osvaldo Golijov en de vele Argentijnse artiesten.

De inspanningen van Externe Betrekkingen hebben een financiële groei opgeleverd. De sponsorinkomsten van het bedrijfsleven bedragen € 300.000, in 2007 nog maar € 170.00. De bijdrage van private fondsen toont een stijging van € 115.000, namelijk € 460.000 ten opzichte van € 345.000 in 2007. Ook het aantal Beschermers is in 2008 iets toegenomen.

In de tweede helft van 2008 is ook het Holland Festival geconfronteerd met de kredietcrisis en de wereldwijde financiële problemen. In 2009 zullen de nieuwe zakelijk directeur en de nieuwe manager externe betrekkingen in nauwe samenwerking met het bestuur werken aan een passende strategie voor Externe Betrekkingen en fondsenwerving. Wij ervaren keer op keer

dat het internationale, spraakmakende en vooruitstrevende Holland Festival veel mensen inspireert en raakt. Dat daagt ons uit de betrokkenheid van bezoekers, particuliere vrienden en bedrijven te behouden en verder te ontwikkelen.

3.7 Financiën

SUBSIDIËNTEN

Voor de gehele cultuurnotaperiode 2005-2008 heeft het Ministerie van OCW een subsidie toegezegd van € 10.828.739 en de gemeente Amsterdam € 2.778.720. Voor 2008 bedraagt de rijksbijdrage € 2.886.784 en de bijdrage van de gemeente Amsterdam € 753.870.

FONDSSEN, SPONSOREN EN VRIENDEN

Het SNS REAAL Fonds heeft in 2008 besloten voor een periode van drie jaar, te beginnen in 2008, hoofdbegunstiger te zijn van het Holland Festival voor een totaalbedrag van € 900.000. In 2008 betreft dit een bijdrage van € 250.000 en voor de jaren 2009 en 2010 respectievelijk € 300.000 en € 350.000.

Van verschillende andere private fondsen zijn bijdragen ontvangen voor in totaal € 210.000. Een specificatie hiervan is te vinden in de financiële jaarrekening, 1.4 toelichting op de exploitatierekening 2008.

Het Holland Festival heeft van zes sponsors een bijdrage ontvangen van in totaal € 300.000. Deze sponsors zijn: Westergasfabriek BV|MeyerBergman, NYSE Euronext, Buma Cultuur, Clifford Chance, Koninklijke Ahold N.V. en KPMG.

De groep Bedrijfsvrienden heeft dit jaar € 91.500 bijeengebracht.

PUBLIEKSINKOMSTEN

Bij het vaststellen van de entreprijzen is ook in 2008 rekening gehouden met de beoogde doelgroepen en de productiekosten van de voorstellingen. De entreprijzen zijn daardoor op een niveau gebracht dat meer in overeenstemming is met de bijzondere kwaliteit van vooral de internationale producties. Voor de minder draagkrachtige blijft toch de mogelijkheid bestaan de voorstellingen te bezoeken door de gedifferentieerde prijsstelling.

15% EIGEN INKOMSTEN MAATREGEL MINISTERIE VAN OCW

Het Holland Festival voldoet in 2008 aan de 15% eigen inkomenseis van het Ministerie van OCW.

Subsidie OCW	2.886.784	79.3%
Subsidie gemeente Amsterdam	753.870	20.7%
Totaal	3.640.654	100.0%
OCWnorm, 15/85e deel	642.468	
Publieksinkomsten exclusief radio- en televisierechten	574.507	
Radio- en televisierechten	118.555	
Totaal Publieksinkomsten	693.062	
Positief verschil ten opzichte van de OCWnorm	50.594	

EIGEN VERMOGEN

Bij aanvang van het boekjaar 2008 bedraagt het eigen vermogen € 14.396. Het jaar 2008 is met een positief resultaat van € 592.520 afgesloten. Als gevolg daarvan beëindigt het Holland Festival het festivaljaar 2008 en daarmee de cultuurnotaperiode 2005-2008 met een positief eigen vermogen van € 606.916.

3.8 Organisatie

De vaste staf van het Holland festival bestaat uit veertien personen met een dienstverband voor onbepaalde tijd, dan wel een dienstverband voor één jaar. Het totaal aantal fte's bedraagt in 2008: 12,75 fte.

In de voorbereiding van en tijdens het Holland Festival wordt een aantal personen op tijdelijke basis in dienst genomen. Daarnaast maakt het Holland Festival tijdens het festival in juni gebruik van ongeveer 40, meestal jonge, mensen die op oproepbasis beschikbaar zijn. Zij worden ingezet voor de publieksbegeleiding, kaartverkoop en transportdiensten. Het technisch personeel wordt bij een extern bureau ingehuurd.

Het Holland Festival heeft geen eigen CAO. De CAO van de Vereniging van Nederlandse Theatergezelschappen en producenten (VNT) wordt als richtlijn gebruikt. De salaristabellen en functie-indelingen van deze CAO worden gebruikt voor de salariering.

Het Holland Festival heeft een pensioenregeling afgesloten met het Pensioenfonds Kunst en Cultuur en is verder aangesloten bij de werkgeversvereniging "Werkgevers in de kunsten".

BESTUUR

De heer S.J. Noorda, voorzitter
 De heer R.P. Hasper, penningmeester
 De heer J. Fleury (vanaf 9 mei)
 Mevrouw L.J. Griffith
 Mevrouw M.M. van Zuijlen

VASTE MEDEWERKERS

artistiek directeur

Pierre Audi managementovereenkomst tot en met Holland Festival 2012

zakelijk directeur

Jacques van Veen 1,00 fte (tot 1 maart)
 Johan Dorrestein 1,00 fte (vanaf 7 april)

artistiek coördinator/muziek

Lieven Bertels 0,84 fte

research & development

Annemieke Keurentjes 1,00 fte

productie

Sigi Giesler 0,88 fte
 Ad van der Koog 0,90 fte
 Han van Poucke 0,90 fte

communicatie & marketing

Norbert Bode 1,00 fte
 Gertjan Pruijm 0,90 fte
 Erna Theys 0,83 fte
 Jildiz Heddes 0,82 fte

externe betrekkingen (sponsors, fondsen & relatiebeheer)

Marie-Christine Vink 0,90 fte (tot half september)

financiën

Servaas Hensen	1,00 fte
Ingrid Baltus	0,73 fte

directiesecretariaat / bureau management

Harmina Snoodijk	0,95 fte
Mieke van Manen	0,80 fte (vanaf december)

archieff

Henny Knap	0,10 fte
------------	----------

TIJDELIJKE MEDEWERKERS / FREELANCE

Joke van Amersfoort	productie	freelance (mei-juni)
Janneke den Engelsen	productie	0,70 fte (april-juni)
Sanny Ensing	productie	1,00 fte (mei-juni)
Tom van de Loo	productie	freelance (mei-juni)
Peter Romkema	productie	freelance (vanaf januari)
Dorothea Sinnema	productie	freelance (januari-juni)
Tiedo Wilschut	productie	freelance (februari-juni)
Rick Liesveld	productie	freelance (mei-juni)
Pieter Loman	productie	freelance (mei-juni)
Roel Evenhuis	productie	1,00 fte (mei-juni)
Niek Snel	productie	1,00 fte (half juni)
Janine van der Molen	productie	1,00 fte (juni) stagiaire
Stephan van Steenveldt	productie	1,00 fte (juni) stagiaire
Melissa van Gelderen	productie	1,00 fte (juni)
Chee Yee Tang	productie	freelance (april-juni)
Lidwien van Heun	communicatie & marketing	0,90 fte (januari-juli)
Lonneke van der Waa	communicatie & marketing	0,84 fte (februari-juni stagiaire)
Saskia van de Linden	communicatie & marketing	urenbasis (mei-juni)
May Wolf	communicatie & marketing	urenbasis (februari-juni)
Evelien Sneekes	bureau medewerker	1,00 fte (januari-juli)
Ingrid Janssen	externe betrekkingen	freelance (november-december)

Sponsors, fondsen & partners

SUBSIDIËNTEN

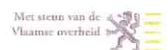
HOOFDBEGUNSTIGER

SPONSORS

FONDSEN

MEDIAPARTNERS

PARTNERS

DE VRIENDEN VAN HET HOLLAND FESTIVAL

Accenture / AM / De Nederlandsche Bank / DLA Piper Nederland /
 Fortis Commercial Banking / Fortis Private Banking / ING Groep / JVR Audiovisual /
 Koninklijke Wegener N.V. / KPMG / Lifinstituut B.V. / Meyer Bergman / NIBC / Nuon / Pon Holdings /
 SNS Reaal Groep / Trimp & Van Tartwijk / WPG Uitgevers / Young & Rubicam en vele particulieren.

HOLLAND FESTIVAL IS LID VAN

am/ster/dam
fes/ti/vals